

Gatemotorsyklistene og 1% klubbene

Medlemmene i organisasjoner som for eksempel Hells Angels, Bandidos, Outlaws og deres respektive støtteklubber definerer seg selv som "one percenters" - den ene prosenten som velger å stå utenfor samfunnet. Så vidt NMCU kjenner til har ingen organisasjoner eller klubber som bærer 1% merket på vesten protestert mot å bli kalt 1% klubber, og så lenge dette er et faktum er bruken av begrepet "1% klubber" relevant.

Når Hells Angels etablerte seg i Norge på begynnelsen av 90-tallet presenterte medlemmene seg som en elite som stod over alle andre motorsyklister. I et motorsykkelmiljø med lange, historiske tradisjoner på toleranse og likeverdighet var dette fremmed og provoserende. Etableringen av 1% organisasjonene i Norge førte med seg så mange trusler og voldsepisoder at NMCU og det ordinære gatemotorsykkelmiljøet så seg nødt til å organisere store anti-voldsmarkeringer i Bergen, Stavanger og Oslo.

Etter hvert ble Hells Angels og Bandidos viklet inn i en ekstremt voldelig rivalisering. Voldsspiralen kulminerte med bomben i Drammen i 1997, der en uskyldig forbipasserende ble drept. Som en konsekvens ville de nordiske justisministrene forby de organisasjonene som deltok i det som har fått navnet "The Nordic Biker War" og tillate at man brukte utradisjonelle etterforskningsmetoder mot disse organisasjonene.

Selv om NMCU og de andre nordiske interesseorganisasjonene for gatemotorsyklister tok sterk avstand fra den volden som beviselig kunne knyttes til konflikten mellom Hells Angels og Bandidos, advarte vi i et felles brev mot innføring av lover som kunne røre ved de grunnleggende prinsippene de nordiske demokratiene og rettsstatene er bygget på. De nordiske justisministrene tenkte seg om og gjorde ingen radikale endringer i lovverket.

De mange brutale episodene på 90-tallet har imidlertid for alltid preget NMCUs og gatemotorsyklistenes forhold til 1% organisasjonene og gjort at gatemotorsykkelmiljøet i Norge ikke er veldig interesserte i å ha noe med 1% organisasjonene og deres støtteklubber å gjøre. Vi blir stadig minnet om konfliktene på 90-tallet gjennom medias ukritiske bruk av uttrykk som "MC-bander", "MC-vold" og "MC-kriminalitet".

Det er imidlertid et faktum at i de snart 15 årene som har gått siden bomben i Drammen, har gatemotorsyklistene i Norge ikke hatt alvorlige uoverensstemmelser med noen av 1% organisasjonene.

1% organisasjonene er ekstremt lukkede og NMCU og gatemotorsyklistmiljøet vet derfor lite om disse organisasjonene indre liv og virksomhet. Politiet hevder at de gjennom etterretning har skaffet seg god kunnskap om 1% organisasjonene. Denne kunnskapen presenteres blant annet i Politidirektoratets rapport *Politiets bekjempelse av kriminelle MC-gjenger i perioden 2011-2015*.

I rapporten sier Politidirektoratet at 1% organisasjonene og deres respektive støtteklubber er knyttet sammen i nettverk som driver med organisert kriminalitet. Det er imidlertid et faktum at selv om mange medlemmer i disse organisasjonene i årenes løp har blitt dømt for alvorlige kriminelle handlinger, har politiet ikke klart å få noen av organisasjonene dømt for organisert kriminalitet.

Politiet definerer 1% klubbene som et samfunnsproblem som krever tverretattlig innsats og Kommunenes Sentralforbund (KS) har derfor samlet seg om en linje som ber kommuner i Norge erklære 1% klubber for uønsket.

Denne restriktive linjen fra myndighetene har ført til enkelte problemer for gatemotorsyklistene. For å få lov til å gjennomføre tradisjonelle arrangementer som Motorsykkelens Dag og MC-treff har det enkelte steder blitt stilt krav om at gatemotorsyklistene "må sørge for" at 1% klubber ikke deltar i arrangementet.

Gatemotorsyklistene kan selvfølgelig ikke ta på seg en slik politioppgave og vi er derfor helt avhengige av at 1% klubbene respekterer myndighetenes vilkår og enten holder seg borte eller møter opp i helt nøytral påkledding. Alternativet er at arrangementet blir avlyst eller at arrangøren blir pålagt å ha politi tilstede, noe som koster store summer.

Det er vel ingen i det norske samfunnet som lenger tror på 1% organisasjonenes forsikringer om at de er "helt alminnelige MC-klubber for voksne menn med interesse for amerikanske motorsykler". Og det er vel ingen som kjenner MC-miljøet som ikke forstår at en organisasjon som Payback har nære forbindelser til minst ett av 1% miljøene i de nordiske landene.

Gatemotorsyklistene er ikke naive. Vi vet hva som er hva og hvem som er hvem. Og det må ikke være noen tvil om at NMCU støtter samfunnets kamp mot alvorlig kriminalitet. Likevel vil vi, på samme måte som vi gjorde i 1997, be det politiske miljøet om å tenke seg om to ganger før man går inn for en forbudslinje. Organisasjonsfrihet, ytringsfrihet og rettssikkerhet er helt grunnleggende rettigheter i et demokrati og det bør derfor sitte langt inne å innføre forbud mot organisasjoner i fredstid.

Dessuten kan et forbud mot 1% klubber få utilsiktede negative konsekvenser. Et eksempel er spørsmålet om forbud mot MC-vester på utesteder. Det ville oppleves som underlig om en kafé på torget i en norsk by skulle måtte avvise en stortingsrepresentant fordi han var motorsyklist og hadde på seg klubbvesten til Løvebakken MC-Klubb. Politiet og kommunene bør være klar over at dersom et forbud rammer utilsiktet kan det virke stikk motsatt og føre til mer sympati og flere støttespillere for 1% organisasjonene.

Dessuten er det mange forvaltningsmessige spørsmål som bør være avklart før man går høyt ut på banen og erklærer 1% klubber for uønsket: Hva hvis en 1% klubb nekter å flytte på seg og rett og slett bare blir værende i lokalene, med klubbmerket på husveggen, rett ut mot riksveien? Ville ikke det være et uttrykk for maktesløshet? Og hva om en 1% klubbene tar av seg 1% merket og erklærer at man ikke lenger er en 1% klubb? Hvordan skal definisjonen da lyde?

Selv om vi i dette notatet advarer mot tiltak som i verste fall både kan skape konflikter og bli et uttrykk for maktesløshet, må det ikke være noen tvil om at NMCU støtter samfunnets kamp mot alvorlig kriminalitet. Samtidig må det heller ikke være noen tvil om at det er politiets og rettsvesenets oppgave å etterforske, tiltale og dømme folk som begår kriminalitet.

Etterforskning av alvorlig kriminalitet krever store ressurser. Politiet hevder at 1% organisasjonene og deres respektive støtteklubber er et nettverk som driver alvorlig, organisert kriminalitet. Politiet og rettsvesenet må derfor få de ressursene som kreves for å finne ut om påstandene er sanne og lar seg bevise, slik at det eventuelt kan tas ut holdbare tiltaler.

mars 2013
Sentralstyret i NMCU